

Obsahová náplň vzdelávania na roky 2016 - 2020

v súlade s § 7 písm. f) zákona č. 548/2003 Z. z. o Justičnej akadémii

Obsahová náplň vzdelávania vychádza zo záverov Rady "Odborná príprava odborníkov z právnej praxe: základný nástroj konsolidácie *acquis* EÚ"¹, ktoré uznávajú potrebu kvalitnej odbornej prípravy v prípravnom ako aj celoživotnom vzdelávaní justície s ohľadom na spoločnú európsku právnu kultúru.

1. teoreticko-praktická príprava na vykonanie odbornej justičnej skúšky (predskúškové sústredenie): určená pre vyšších súdnych úradníkov (VSÚ), asistentov sudcov Najvyššieho súdu SR (AS) a poradcov sudcov Ústavného súdu SR (PS), ktorí sa pripravujú na vykonanie odbornej justičnej skúšky².

2. celoživotné vzdelávanie: určené pre sudcov (S), súdnych úradníkov (SÚ) a asistentov sudcov Najvyššieho súdu SR (AS) v rámci ich špecializácie a kompetencií.

1. teoreticko-praktická príprava na vykonanie odbornej justičnej skúšky (predskúškové sústredenie)

Justičná akadémia Slovenskej republiky bude organizovať sústredenia pre účastníkov pripravujúcich sa na vykonanie odbornej justičnej skúšky (OJS). Termíny sústredení budú v rámci ročného študijného plánu určené tak, aby predchádzali jednotlivým termínom samotných OJS (spravidla dvakrát ročne). Na obsahovej stránke a lektorsky sa budú na podujatiach podieľať odborníci z externého pedagogického zboru Justičnej akadémie Slovenskej republiky a najmä členovia jednotlivých skúšobných komisií.

Sústredenia budú rozdelené do troch častí:

a) 1. časť sústredenia (dvojdňové podujatie) zameraná na úspešné zvládnutie písomnej časti OJS – praktické cvičenia z pozitívno-právnych oblastí práva, nácvik zručností v pojednávacej miestnosti, osvojenie si procesných postupov a návykov nevyhnutných pre výkon funkcie sudcu a prokurátora, rozbor praktických prípadov v trestnej a netrestnej oblasti, vyhotovovanie rozhodnutí v trestnej a netrestnej oblasti.

b) 2. časť sústredenia (štvordňové podujatie) zameraná na úspešné zvládnutie ústnej časti OJS – rozbor aktuálnych otázok na ústnu časť OJS v oblasti občianskeho práva, rodinného práva, pracovného práva, obchodného práva, práva Európskej únie, medzinárodného práva súkromného a rozvíjanie schopností aplikovať právne predpisy v konkrétnych veciach.

¹ Ú.V. EÚ C443/7 zo dňa 11.12.2014

² Prípravné vzdelávanie čakaťel'ov sa realizuje v súlade s Konceptiou vzdelávania Justičnej akadémie Slovenskej republiky a s Obsahovou náplňou vzdelávania čakaťel'ov schválenou Súdnou radou Slovenskej republiky 23.02.2015.

c) 3. časť sústredenia (štvordňové podujatie) zameraná na úspešné zvládnutie ústnej časti OJS – rozbor aktuálnych otázok na ústnu časť OJS v oblasti trestného práva, správneho a finančného práva, ústavného práva, organizácie a pôsobnosti súdov a prokuratúry, medzinárodného trestného práva a rozvíjanie schopností aplikovať právne predpisy v konkrétnych veciach.

2. celoživotné vzdelávanie

Justičná akadémia Slovenskej republiky bude organizovať v rámci celoživotného vzdelávania sudcov a súdnych úradníkov, jednodňové regionálne podujatia a viacdňové vzdelávacie podujatia na centrálnej úrovni v Detašovanom pracovisku v Omšeni a v Pezinku. Justičná akadémia Slovenskej republiky bude dopĺňať celoživotné prezenčné vzdelávanie cieleným dištančným vzdelávaním najmä prostredníctvom videokonferencie na národnej úrovni ako aj medzinárodnej úrovni. Akadémia bude poskytovať cezhraničné vzdelávanie vo svojich zariadeniach ako aj v zariadeniach svojich partnerov v krajinách Európskej únie a to s cieľom prispievať k budovaniu spoločnej európskej právnej kultúry, konsolidácie *acquis* a k vymožitelnosti práva. Ďalšie formy dištančného vzdelávania ako e-learning, webináre, videonahrávky atď. využije akadémia ako doplnkové formy komplexného vzdelávacieho kurikula.

Justičná akadémia Slovenskej republiky realizuje závery Rady "Odborná príprava odborníkov z právnej praxe: základný nástroj konsolidácie *acquis* EÚ", podľa ktorých potreby odborníkov z právnej praxe v oblasti odbornej prípravy stále nie sú úplne uspokojené a situácia je medzi odborníkmi z právnej praxe rozdielna. Justičná akadémia uznáva Závery Rady, podľa ktorých odborníci z právnej praxe ešte vždy čelia prekážkam pri účasti na činnostiach odbornej prípravy, napr. v dôsledku nedostatku času alebo rozpočtových prostriedkov, nedostatku kurzov odbornej prípravy, ktoré zahŕňajú právo Európskej únie, alebo nedostatku jazykových zručností v oblasti práva, ktoré sú nevyhnutné na účasť na cezhraničných činnostiach odbornej prípravy.

Z uvedených dôvodov Justičná akadémia Slovenskej republiky bude prekonávať prekážky justičného vzdelávania (identifikované aj v štúdiu Európskeho parlamentu³) poskytovaním komplexného kurikula justičného vzdelávania vo všetkých dostupných formách⁴ a aplikovaním moderných metód vzdelávania⁵. Najmä však bude prekonávať prežitú formu vzdelávania *ex cathedra* bez interakcie medzi lektorom a poslucháčmi, ktorá sa efektívne využíva iba pri krátkych (nie celodenných) úvodných kurzoch, ktorých cieľom je sprostredkovanie nových informácií poslucháčov (napr. pri novej legislatíve). Justičná akadémia Slovenskej republiky bude podporovať interaktívne formy vzdelávania, najmä aktivačné workshopy, okrúhle stoly, diskusie, praktické učenie v kombinácii s dištančnými formami vzdelávania – krátke online webináre, videonahrávky, videokonferenčné vstupy, databázy odkazov na existujúce elektronické zdroje a príručky a podobne.

³ 1. Štúdia Európskeho parlamentu z roku 2011 (dostupná na internete tu: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2011/453198/IPOI-JURI_ET\(2011\)453198_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2011/453198/IPOI-JURI_ET(2011)453198_EN.pdf))

⁴ Pilotný projekt Európskej komisie, časti 1-4 (dostupný na internete tu: https://e-justice.europa.eu/content_the_european_judicial_training_policy_121-en.do)

⁵ Príručka metodológie justičného vzdelávania vypracovaná Európskou justičnou vzdelávacou sieťou, dostupné na: <http://www.ejtn.eu/Methodologies--Resources/Training-Methods/>

V rámci celoživotného vzdelávania rozlišujeme 4 základné obsahové oblasti:

- I. Vzdelávanie v aktuálnej súdno-aplikačnej problematike podľa právnych odvetví
- II. Interdisciplinárne a ostatné vzdelávanie
- III. Behaviorálne vzdelávanie
- IV. Jazykové vzdelávanie

I. Vzdelávanie v aktuálnej súdno-aplikačnej problematike podľa právnych odvetví

Obsahová náplň vzdelávania musí vychádzať z požiadaviek sudcov, zo záverov a podnetov príslušných kolégií, ako aj z návrhov samotných externých členov pedagogického zboru akadémie. Vzdelávací proces sa bude odvíjať od súčasných trendov v EÚ, ktorý je vnímaný ako celospoločenský rozmer v rovine výchovy, rešpektovania práva a spravodlivosti a myšlienok právneho štátu.

Dôraz pri vzdelávacích aktivitách bude kladený na panelovú diskusiu, workshopy, pričom pri tejto diskusii budú využité poznatky a skúsenosti aplikačnej praxe aj lektorov z okolitých krajín, podujatia budú organizované interaktívnou formou, rozborom prípadových štúdií a konkrétnych prípadov z aplikačnej praxe.

Občianske právo hmotné:

- majetkové a vecné práva (vecné bremená, záložné právo, podielové spoluvlastníctvo, vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, BSM- vysporiadanie, bezdôvodné obohatenie)
- premlčanie, preklúzia
- ochrana osobnosti (náhrada nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnosti, aktuálna aplikačná prax s tlačovým zákonom, judikatúra ESĽP)
- spotrebiteľské zmluvy v praxi s dôrazom na právo EÚ, ochrana spotrebiteľa, spotrebiteľské úvery, neprijateľné zmluvné podmienky, výkon rozhodcovských rozsudkov
- zodpovednosť za škodu, náhrada škody
- záväzkové právo
- poisťovné zmluvy, poisťovníctvo

Občianske právo procesné:

- komplexné vzdelávanie v nových civilných kódexoch (Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a Správny súdny poriadok platné do júna 2016)
- technika pojednávania, nácvik súdneho pojednávania
- trovy konania (druhy, platenie, náhrada, rozhodovanie o trovách konania), trovy štátu, súdne poplatky (oslobodenie - vecné, osobné, individuálne na návrh, sadzba, základ a platnosť poplatku)
- exekučné právo (postavenie súdneho exekútora, jeho zodpovednosť za škodu v exekučnom konaní, inštitút predbežného opatrenia v exekučnom konaní, exekučný titul, prechod práv a povinností z exekučného titulu, právne prostriedky obrany povinného v exekučnom konaní, ochrana práv spotrebiteľa v exekučnom konaní, exekúcia justičných pohľadávok, vzťah exekučného konania a OSP), európsky exekučný titul, trovy exekúcie)
- rozhodcovské konanie (rozhodcovské rozsudky, rozhodcovské doložky)
- konanie na súde, kontradiktórnosť civilného procesu
- dokazovanie, doručovania

- predbežné opatrenia v sporovom konaní
- odstrániteľné/neodstrániteľné vady návrhu (podania)
- určovacie žaloby
- dedičské konanie (dedenie zo zákona, dedenie zo závetu, predĺžené dedičstvo, likvidácia dedičstva, európske osvedčenie o dedičstve)

Rodinné právo:

- aktuálne otázky z aplikačnej praxe v konaniach s cudzím prvkom, medzinárodné únosy detí
- striedavá osobná starostlivosť (psychologické aspekty, aplikačné problémy, prax Slovenských súdov)
- osvojenie, opatrovnícke konanie, výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí
- určovanie výšky výživného, jednotlivé druhy výživného, posudzovanie príjmov rodiča „podnikateľa“
- metodika výsluchu maloletých- praktické cvičenia

Pracovné právo:

- aktuálna rozhodovacia činnosť, rozbor jednotlivých inštitútov
- neplatnosť skončenia pracovného pomeru a nároky z neho vyplývajúce
- zodpovednosť za škodu podľa Zákonníka práce (jednotlivé druhy zodpovednosti)

Ústavné právo:

- právo na spravodlivý súdny proces (prieťahy v konaní, zákonný sudca, rešpektovanie hierarchie právnych noriem)
- rozbor relevantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, jej doktríny vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov

Európske a medzinárodné právo:

- aplikácia únievého práva vnútroštátnymi súdmi a jej riešenie judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a judikatúrou ústavných súdov členských štátov Európskej únie, položenie prejudiciálnej otázky, prejudiciálne konanie
- ochrana ľudských práv v Európskej únii – Charta základných práv Európskej únie z roku 2009 a jej využitie v praxi (kazuistika Súdneho dvora Európskej únie)
- ochrana ľudských práv v kontexte Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
- európske medzinárodné právo súkromné – právomoc, rozhodné právo a výkon rozsudkov v cezhraničných sporoch v rámci Európskej únie – nové nariadenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach – riešenie aktuálnych teoretických aj aplikačných problémov
- aplikácia medzinárodných zmlúv v praxi a pôsobnosť medzinárodných zmlúv s tretími štátmi v kontexte Európskeho práva v cezhraničných sporoch
- náhrada škody v kontexte judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva
- európske spotrebiteľské právo
- pracovné právo Európskej únie na voľnom trhu najmä antidiskriminačné právo a právo rodovej rovnosti, sociálne zabezpečenie

- európske rodinné právo najmä cezhraničné rozvody, výživné, civilné únosy maloletých
- európske dedičské právo
- európske obchodné právo – právo duševného vlastníctva, ochranná známka, únijský patent, mediálne právo, právo obchodných spoločností, regulácia finančného trhu, súťažné právo, štátna pomoc
- európske trestné právo – ochrana poškodených, práva obvineného, cezhraničné ochranné príkazy

Obchodné právo:

- rozbor aktuálnej judikatúry obchodného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a novelizácií obchodnoprávných predpisov
- konkurzné právo, reštrukturalizácia, cezhraničné konkurzy, incidenčné spory, spory vyvolané konkurzom, odporovateľné právne úkony, účinky vyhlásenia konkurzu
- zabezpečovacie prostriedky v obchodnom práve
- obchodný register – aplikačné problémy, zjednocovanie postupov registrových súdov (okružle stoly za účasti registrových súdov, zástupcov Ministerstva spravodlivosti a odborníkov z akademickej obce)
- záväzkové právo (kúpna zmluva, zmluva o dielo, zmluva o úvere, neplatnosť zmlúv, podmienky a následky odstúpenia od zmluvy)
- následky nesplnenia povinnosti z obchodného záväzkového vzťahu, náhrada škody podľa obchodného zákonníka, úroky z omeškania, premlčanie
- Obchodné spoločnosti a ich orgány (neplatnosť spoločnosti, likvidácia obchodnej spoločnosti, konanie za spoločnosť, postavenie prokuristu, orgány obchodných spoločností, zodpovednosť členov orgánov za škodu, konflikt záujmov a konkurenčná činnosť, súdna kontrola rozhodnutí orgánov obchodných spoločností)
- Postavenie spoločníkov obchodných spoločností: vznik a zánik postavenia spoločníka, konkurenčná činnosť, prevody účasti na spoločnosti, obchodný podiel a bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, práva a povinnosti spoločníka)
- záväzkové vzťahy v medzinárodnom obchode, CISG, medzinárodné právo súkromné a procesné v oblasti medzinárodného obchodu
- súťažné právo, priemyselné práva, nekalá súťaž, predbežné opatrenia
- právo cenných papierov, zmenky, šeky, cenné papiere

Správne právo:

- konanie pred súdom v správnom súdnictve vo svetle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky
- ochrana osobných údajov, slobodný prístup k informáciám - ústavné a zákonné garancie, prehľad aktuálnej judikatúry
- problematika ochrany hospodárskej súťaže, verejné obstarávanie
- správne súdnictvo
- územné a stavebné konanie, kataster nehnuteľností
- azylové konanie
- sociálne zabezpečenie
- právo životného prostredia

- preskúvanie rozhodnutí Rady pre vysielanie a retransmisiu, problematika mediálneho a telekomunikačného práva
- Správny súdny poriadok
- aktuálne otázky disciplinárnej zodpovednosti sudcov

Finančné právo:

- rozhodovanie obcí o službách, dávkach v sociálnej oblasti, rozhodovanie úradov práce o štátnych dávkach, dôchodky
- problematika daní a ciel, štátneho finančného dozoru s výkladom právnych a ekonomických kategórií používaných v rozhodovacej činnosti – rozbor aktuálnej rozhodovacej praxe (daňové a colné konanie)

Trestné právo procesné:

- prípravné konanie (rozhodnutia, opravné prostriedky)
- hlavné pojednávanie (kontradiktórnosť, dokazovanie, rozhodnutia, opravné prostriedky)
- práva a povinnosti obvineného, svedka, poškodeného, obhajcov, zúčastnených osôb, splnomocnencov
- väzba, zaistenie osôb a vecí v trestnom konaní
- právny styk s cudzinou, dohovory o vzájomnej pomoci, Európsky zatýkací rozkaz, európska justičná sieť, Eurojust, uznávanie cudzozemských rozhodnutí
- organizovaný zločin, multidisciplinárny prístup OČTK a súdov pri stíhaní organizovaného zločinu
- vyhotovovanie a odôvodnenie súdnych rozhodnutí
- dohoda o vine a treste
- základné zásady trestného konania

Trestné právo hmotné:

- trestné činy hospodárske, trestné činy majetkové, daňové trestné činy (finančná kriminalita)
- počítačová kriminalita (kyberkriminalita, počítačové údaje, zaistenie počítačových údajov, uchovanie a vydanie počítačových údajov)
- drogová trestná činnosť
- obchodovanie s ľuďmi
- trestné činy proti životnému prostrediu (porušovanie ochrany rastlín a živočíchov, stromov a krov)
- trestná zodpovednosť páchatel'a (mladistvé osoby)
- trestné činy proti zdraviu
- trestné činy proti rodine a mládeži (týranie blízkej a zverenej osoby, ohrozovanie mravnej výchovy mládeže)
- ukladaníu trestov (súbeh trestného činu, úhrnný, súhrnný trest, alternatívne tresty, ukladaníe trestov- aplikačné problémy)

II. Interdisciplinárne a ostatné vzdelávanie

Vzdelávacie podujatia budú najmä na témy:

- pramene práva, spravodlivosť

- metodológia výkladu práva, sudcovská tvorba práva, sudcovská nezávislosť
- logika pre právnikov
- právo a psychiatria; právo a internet; právo a filozofia; právo a šport; právo a etika; právo a účtovníctvo; právo a medicína; právo a poľovníctvo, rybárstvo; mediálne právo; súd a projektový manažment
- IT (Obsahovo budú zamerané najmä na využívanie právnických databáz; práca s elektronickou judikatúrou národných súdov a súdov Európskej únie; praktické cvičenia s programami Word, Excel, Microsoft Outlook, Power point a iné)

III. Behaviorálne vzdelávanie

Vzdelávacie podujatia budú rozdelené a organizované osobitne pre sudcov a osobitne pre súdnych úradníkov. Tzv. kurzy „správania sa“ sú orientované na psychologické schopnosti (soft skills), sú adresované obmedzenému počtu účastníkov (skupina do 25 osôb) a organizované interaktívnou formou (každý účastník má aktívnu rolu v rámci programu).

Štruktúra jednotlivých vzdelávacích podujatí bude rozdelená na:

- jednoduchové podujatia organizované na regionálnej úrovni
- viacdňové podujatia organizované v nových interaktívnych formách vzdelávania

Obsahovo budú podujatia zamerané najmä na:

- tréning pamäte
- hlasový tréning, reč tela
- rétorika, technika prezentácie
- komunikačné zručnosti
- sebapoznanie, sebareflexia
- ako správne viesť pojednávanie
- psychológia výsluchu
- tréning moderovania
- mediácia
- manažment stresu
- komunikácia s médiami „presseseminar“
- zručnosti „dobrého“ lektora
- riadenie ľudských zdrojov a manažérske schopnosti v praxi justície (moderné vedenie v justícii - motivácia spolupracovníkov; tímmanažment; relaxácia - osobnosť v záťaži a zvládanie stresu; hodnotenie ohrozujúceho správania sa na pracovisku a v pojednávacej miestnosti; tréningové cvičenia na pamäť a koncentráciu s dôrazom na zvýšenie mentálnej kompetencie osobnosti; interkultúrna komunikácia na pojednávaní). Uvedené je žiaduce tiež spájať so vzdelávaním odborným ako súčasť viacdňových vzdelávacích podujatí v Justičnej akadémii Slovenskej republiky. Doplnenie manažérskeho vedenia o vedenie tímu (pracovných skupín), rôzne spôsoby rozhodovania – ich výhody a nevýhody, riadenie projektov (riadenie projektového cyklu, riadenie zmien, atď.), hodnotenie pracovníkov, výber nových pracovníkov podľa rôznych kritérií, vedenie disciplinárnych a hodnotiacich rozhovorov, tímová spolupráca.

IV. Jazykové vzdelávanie

Vzdelávanie v odbornej právnickej terminológii je prioritou Európskej komisie na roky 2014-2020, nakoľko jazyková bariéra je jednou z prekážok cezhraničného vzdelávania v Európskej

únii a cezhraničné vzdelávanie prispieva k budovaniu európskej justičnej kultúry a dôvery v justíciu. Európska komisia podporuje vzdelávanie v právnej terminológii v cudzích jazykoch za predpokladu, že je vysoko kvalitná a finančne efektívna.⁶

Preto Justičná akadémia Slovenskej republiky zavedie komplexný systém jazykového vzdelávania v odbornej právnickej terminológii s cieľom podchytiť cieľové skupiny s minimálnou všeobecnou jazykovou znalosťou angličtiny na úrovni B1-B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky⁷. Výučba ostatných jazykov v odbornej právnickej terminológii bude doplnkovou, avšak nie nosnou v tejto oblasti.

Justičná akadémia Slovenskej republiky poskytne odborné jazykové vzdelávanie vo formách:

- jarného a jesenného kurzu odbornej právnickej terminológie v anglickom a iných svetových jazykoch s možnosťou opakovania anglického vzdelávania podľa dopytu zo strany záujemcov
- letná škola odbornej právnickej terminológie v anglickom jazyku a vo francúzskom jazyku
- pravidelné prezenčné vzdelávanie odbornej právnickej terminológie v regiónoch podľa zásady blízkosti k účastníkom
- doplnkové techniky dištančného vzdelávania v anglickej právnickej terminológii (forma e-learningu, chatrooms a podobne)
- cezhraničné vzdelávanie v odbornej jazykovej terminológii v krajinách Európskej únie prostredníctvom Európske justičnej vzdelávacej siete
- účasť účastníkov jazykového vzdelávania na zahraničných vzdelávacích podujatiach a výmenných stážach v krajinách Európskej únie ako aplikovanie nadobudnutých jazykových zručností v praxi

⁶ Závery Rady "Odborná príprava odborníkov z právnej praxe: základný nástroj konsolidácie acquis EÚ" (2014/C 443/04)

⁷ Dostupné na: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/cadre1_en.asp